

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СОЦІАЛЬНУ БЕЗПЕКУ НАСЕЛЕННЯ

к.е.н., доцент Степаненко Н.О.

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

У центрі уваги громадських і державних діячів, науковців, а також усіх громадян знаходиться проблема забезпечення соціальної безпеки. Сьогодні питання соціальної безпеки стали об'єктом найдетальнішого вивчення в різних галузях: філософії, соціології, економіки, державного управління, політики та ін.

У сучасних умовах розвитку, саме коли людство зіткнулося з демографічними, екологічними, енергетичними, продовольчими та іншими новими проблемами, змінюється і зміст поняття «соціальна безпека». Стало цілком зрозуміло, що при створенні системи соціальної безпеки необхідно враховувати багато інноваційних процесів, пов'язаних з глобалізацією, регіоналізацією, зміною морального потенціалу суспільства, виникненням нової економіки, що заснована на знаннях, вміннях, навичках та найважливіше – інформації.

В процесі досліджень проблеми забезпечення соціальної безпеки більшість науковців приходять висновку, що перш ніж вирішувати проблеми забезпечення стабільності – політичної, економічної, соціальної, необхідно в першу чергу забезпечити дотримання і захист прав і свобод особистості, що є основою забезпечення індивідуальної безпеки. Забезпечення стабільності стає можливим завдяки нормальному функціонуванню політичної, економічної, соціальної системи, коли всі її механізми працюють злагоджено, без збоїв. Одним із факторів, що впливають на функціонування цих механізмів в державі є глобалізація світової економіки.

Отже, фундаментальною ознакою розвитку світового господарства є розгортання процесів глобалізації, які кардинально змінюють суспільно-політичні, соціально-економічні, гуманітарні процеси на рівні національного господарства. Відповідно, вплив глобалізації розповсюджується і на трансформацію регіональних структур та регіональної економіки, що знаходить відображення у модифікації регіональної політики.

Глобалізація справляє величезний вплив на всі сфери людського життя. Основними рисами цього процесу є зміцнення зв'язків між економічними системами світу, посилення взаємозалежності країн і народів; розподіл праці, міграція капіталу, людських та виробничих ресурсів в масштабах усієї планети; поширення спільних для всього людства технологій, культури, ідей, ціннісних орієнтацій, стандартизація законодавства; виникнення спільних для світового співтовариства проблем.

Також, с процесами глобалізації пов'язана переоцінка ролі національної держави як основного інструмента соціального захисту. Основні соціальні проблеми на глобальному рівні пов'язуються з нерівномірністю соціально-економічного розвитку країн, бідністю, високим рівнем безробіття, складнощами економічного розвитку, зростанням нерівності між країнами і всередині країн тощо. На перший план виходять такі глобальні проблеми, як освіта, професійна підготовка, здоров'я, безпека людини. В умовах процесів інтеграції, диференціації, поляризації світу, та інших проблем питання посилення ефективності існуючих механізмів соціальної політики набувають особливої актуальності.

Зміни у формуванні соціального захисту пов'язані також з необхідністю вирішення таких проблем, як старіння населення в індустріалізованих країнах, а в країнах з низьким рівнем розвитку – його збільшення.

Так, наприклад, А. Шиловцев пропонує розглядати два підходи до розуміння природи соціальної безпеки [2, с. 46]: 1. Безпека як прояв об'єктивної природи живих систем зберігати свою цілісність на основі саморегуляції з зовнішнім середовищем; 2. Безпека як суб'єктивна природна захисна реакція або діяльність зі створення певного середовища для свого самозбереження.

Для саморегуляції та самозбереження людське суспільство активно використовує культуру, політику, економіку та соціальність, а виходячи з основних напрямів людської життєдіяльності, в структуру соціальної безпеки входять: політична, економічна, екологічна і культурна безпека. Таким чином соціальною безпекою можна вважати стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави в соціальній сфері від загроз політичного характеру. У демократичних державах соціальна безпека забезпечується не тільки безумовною особистою відповідальністю перших керівників та всіх посадових осіб перед законом, але і захистом прав кожної людини самим конституційним ладом, всім законодавством у всіх сферах життєдіяльності.

Глобалізація також має вплив на соціальну безпеку населення. А саме, глобалізація є внутрішньо суперечливим процесом, оскільки, з одного боку, вона відкриває нові можливості для політичного та державно-управлінського дискурсу, а з другого – загострює існуючі або породжує нові проблеми, які фактично є формами загострення проблем, породжених попередніми етапами світового розвитку, що свого часу не знайшли належного вирішення у світовій державно-управлінській практиці.

За сприяння глобалізації змінюються структури, напрями розвитку соціальних політик держав. Соціальна політика стає сполучною ланкою між якістю життя та соціальною безпекою. Одна з основних цілей глобалізації – підвищення якості життя має розглядатись як найважливіший пріоритет розвитку сучасної цивілізації, як загальнолюдська ідея, здатна вплинути на весь хід розвитку світу. Якість життя і соціальна безпека – це два поняття, які представляють різні сторони одного і того ж процесу. Тому якість життя нерозривно пов'язана із соціальною безпекою. Також, освіта та охорона здоров'я є найважливішими чинниками, що визначають розвиток економіки, оскільки саме від них залежить формування продуктивної сили суспільства – людини.

Пріоритетом повинні стати кожна конкретна людина та її сім'я. Отже, відповідні цілеспрямовані дії з боку держав щодо підвищення рівня добробуту, підтримки сім'ї, здоров'я населення, рівня його освіченості будуть сприяти підвищенню рівня соціальної безпеки населення. Саме суспільство зобов'язане створити умови для розкриття творчо-творчого потенціалу особистості. Показником успіху такого курсу буде соціальна безпека.

Література: 1. Stepanenko N. The prospects of Ukraine's European integration. Proceedings of International scientific conference "Scientific Research Priorities – 2017: theoretical and practical value", 22th-23th of June 2017, National-Louis University, Nowy Sacz, Poland. Publisher: WSB – National-Louis University, Nowy Sacz, 2017. – 88p. – p. 28-30 2. Шиловцев А.В. Проблема сущего и должного в морфологии феномена «социальная безопасность личности» / А.В. Шиловцев // Теория и практика общественного развития. – 2014. – № 2. – С. 31–33.